Instanța de fond: Judecătoria Chişinău (sediul Centru) (jud. Liudmila Holeviţcaia)
Dosarul nr. 3a-1363/24 (2-23096792-02-3a-18112024)

Republica Moldova
Curtea de Apel Chişinău
D E C I Z I E

17 iunie 2025 mun. Chişinău

Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al
Curţii de Apel Chişinău

Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorii Dașchevici Grigore şi Bostan Angela
Grefier Mazurchevici Maria

Judecînd în şedinţă publică, cererea de apel declarată de Casa Națională de Asigurări Sociale asupra hotărârii Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 13.06.2024, adoptată la acțiunea în contencios administrativ depusă de Macari Victor împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actelor administrative,

C O N S T A T Ă:

Obiectul acțiunii, circumstanțele cauzei.

La 06 iulie 2023, Macari Victor, reprezentat de avocatul Kovali Vladimir s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale prin care a solicitat:

- a anula ca fiind parțial ilegală Decizia CTAS Orhei cu nr.*****din 21.04.2023 în partea neincluderii cu avantaje 1:2 perioada de activitate 19 iunie 2012 - 21 noiembrie 2013;
- a anula ca fiind ilegal răspunsul CNAS cu nr. ***** din 27.06.2023;
- a obliga CNAS, să efectueze stabilirea, calcularea cuantumului pensiei lui Macari Victor, cu achitarea pensiei neachitate în cuantum de 53% din solda lunară, luând-se în considerare Certificatul nr.***** din 30.03.2023 eliberat de IP Dubăsari;
- a obliga CNAS sa achite în beneficiul reclamantului cheltuielile de judecată suportate.

În motivarea acțiunii a invocat că a activat în organele afacerilor interne în perioadele 26 noiembrie 2004 - 21 noiembrie 2013; 13 iunie 2014 - 30 martie 2023, fapt probat prin Certificatul nr.***** din 30.03.2023 eliberat de IP Dubăsari.

A indicat reclamantul că cu actele menționate s-a adresat la CTAS Orhei, care a emis Decizia de stabilire a pensie cu vechimea de 25 ani, deși vechimea constituia 26 ani 05 luni. După care s-a adresat cu cerere prealabilă la CNAS și la 27.06.2023 prin răspunsul nr. ***** solicitarea a fost respinsă. Considerând răspunsul și Decizia neîntemeiate și nefondate și pasibile de a fi anulate, solicită instanței satisfacerea cerințelor înainte în acțiune.

A menționat că, în perioada 19 iunie 2012 - 21 noiembrie 2013 a activat în calitate de polițist al izolatorului de detenție provizorie al IP Dubăsari. Pentru această perioadă au efect juridic prevederile conținute în pct.8 lit.(c) din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova 78/21.02.94 „Cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare”.

A remarcat că, pensia pentru militarii care au îndeplinit serviciu prin contract, pentru persoanele corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și pentru familiile lor se calculează din solda acestora.

Totodată a indicat că prin Hotărârea nr.19 din 19.07.2016, Curtea Constituțională din Republica Moldova a apreciat ca pensiile pentru limită de vârstă se acordă pentru munca și serviciile prestate, prin îndeplinirea unor obligațiuni social importante. Prin natura lor social-juridică primară pensiile sunt sursa principală și permanentă de subzistență a pensionarilor.

<u>Hotărîrea instanței de fond ce constituie obiectul apelului.</u>

Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 13.06.2024, s***-a admis acțiunea în contencios administrativ a reclamantului Victor Macar împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova privind contestarea actelor administrative.***

S-a anulat în parte actul administrativ individual defavorabil – decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Orhei nr.**din 07.04.2023, în partea neincluderii perioadei de activitate cu avantaje; se anulează în tot decizia adoptată în procedura prealabilă – decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.***** din 27.06.2023 și se obligă Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual favorabil privind includerea în cuantumul***

pensiei reclamantului Victor Macar, a perioadei 19.06.2012 – 21.11.2013, cu înlesniri, în baza certificatului nr.** din 30.03.2023, emis de Inspectoratul de Poliție Dubăsari al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova.***

S-a încasat de la Casa Națională de Asigurări Sociale în folosul lui Macar Victor suma de 6000 (șase) mii lei cu titlu de asistență juridică.

<u>Verificarea admisibilității apelului;</u>

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 18.06.2024, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel asupra hotărârii Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 13 iunie 2024.

În conformitate cu prevederile art. 232 alin. (1) Cod administrativ, apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată transmite neîntîrziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărîrii, instanţei de apel.

Din materialele cauzei rezultă că, la caz hotărîrea instanţei de fond a fost pronunţată public la 13 iunie 2024, iar cererea de apel a fost depusă la 18 iunie 2024, prin urmare Completul judiciar constată că, apelul declarat a fost depus în interiorul termenului legal.

Potrivit art. 232 alin.(2) Cod administrativ, *motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată.*

În speță, hotărîrea motivată a fost notificată părții apelante la data de 08 octombrie 2024, iar motivarea apelului a fost depusă la 18 octombrie 2024, adică cu respectarea prevederilor art.232 alin. (2) Cod administrativ.

<u>Argumentele apelantului vis-a-vis de pretinsa ilegalitate a hotărîrii atacate cu apel.</u>

În susținerea apelului, Casa Națională de Asigurări Sociale, a indicat că, apreciază critic poziția instanței de fond în vederea admiterii acțiunii reclamantului.

Menționează partea apelantă că instanța de fond a emis o hotărâre pripită fapt ce se datorează lipsei analizării certificatului emis de Inspectoratul de Poliție Dubăsari nr. ***** din 30.03.2024 în care se reflectă vechimea în muncă a intimatului calculată cu înlesnirile de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu conform pct. 8 lit. d) a Hotărârii Guvernului nr. 78/1994, în vigoare până

la data de 28.12.2023, pentru activitatea din cadrul Izolatorului de detenție provizorie.

Indică partea apelantă că, certificatul nominalizat este nul din oficiu din motiv că actul normativ în temeiul căruia a fost emis nu prevede acordarea înlesnirilor nominalizate pentru colaboratorilor care au activat sau activează în cadrul Izolatorului de detenție provizorie.

Susține partea apelantă că, conform pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, în vigoare până la data de 28.12.2023, era prevăzut următoarele, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri ai Poliției de Frontieră, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupție şi a funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, se acordau următoarele înlesniri: d) două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu: în instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală, casele de arest şi instituțiile destinate pentru deținerea şi tratarea bolnavilor contagioşi şi bolnavilor psihici, precum şi la lucrări de subteran.

Mai menționează partea apelantă că în cazul intimatului, acesta a activat în cadrul Izolatorului de detenție provizorie care nu era o instituție penitenciară, asupra căruia s-ar răsfrânge Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliţiei şi statutul polițistului (Legea nr. 416/1990 cu privire la poliție, în vigoare până la data de 05.03.2013), reiterează faptul că normele citate nu prevedea acordarea înlesnirilor de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru colaboratorii care activau în cadrul Izolatorului de detenție provizorie.

Notează apelanta că pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesniri conform pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, în vigoare până la data de 28.12.2023, era necesar ca persoana să întrunească următoarele condiții, şi anume: instituția în care activează sau a activat să fie o subdiviziune indicată în pct. 8 lit. d) al Hotărârii Guvernului nr. 78/1994 şi asupra căreia se răsfrânge Legea nr. 300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare în care sunt expres prevăzute înlesnirile nominalizate.

În acest context, concluzionează că intimatul nu întrunea nici o condiție din cele enumerate, deoarece, intimatul a activat în cadrul Izolatorului de detenție provizorie, care nu era instituție penitenciară şi nu se regăsea în pct. 8 lit. d) al Hotărârii Guvernului nr. 78/1994, în vigoare până la data de 28.12.2023.

Prin urmare,în opinia oărții apelante, la caz temei de calculare a vechimii în muncă cu înlesniri de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu nu există.

Notează partea apelantă faptul că modificările operate în Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, au fost efectuate în conformitate cu prevederile art. 33 din Legea nr. 1036/1996 cu privire la sistemul penitenciar abrogată la data 16.05.2018 şi nicidecum în temeiul unui alt act normativ care stabilește astfel de garanții şi pentru colaboratorii MAI sau IGP. Or, temeiul legal de emitere a actelor normative este expres stabilit în art. 44 al Legii nr. 100/2017cu privire la actele normative.

Cât priveşte Ordinul MAI nr.***** din 20.03.2018 „Cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționarii publici cu statut special şi militar din cadrul Ministerului Afacerilor Interne", adoptat în scopul aplicării corecte a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 78/1994, nu poate produce efecte juridice, deoarece ordinul nominalizat depășește prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis.

Menționează apelanta că prevederile actelor normative ale administrației publice centrale de specialitate se aplică numai în partea în care nu depăşesc cadrul stabilit de actul normativ de nivel superior pentru executarea căruia a fost emis şi nu contravin prevederilor respective.

În acest context, Ordinul Ministrului Afacerilor Interne nr.***** din 20.03.2018, aprobat în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.78/1994 nu poate să depășească prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis, limitându-se strict la cadrul stabilit de actul normativ, în special doar la lista exhaustivă a înlesnirilor care se iau în considerare la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei reglementate expres de Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, respectiv, orice act emis în baza ordinului menționat, urmează a fi considerat nul din oficiu.

În concluzie partea apelantă indică că instanţa de fond nu a elucidat pe deplin circumstanțele care au importanţă pentru soluţionarea pricinii, a aplicat eronat normele de drept material şi prin urmare solicită instanţei de apel admiterea cererii în sensul formulat, casarea hotărârii primei instanţei şi emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

<u>Argumentele părții intimate vis-avis de apelul declarat:</u>

Prin referința depusă, reprezentantul intimatului Macari Victor, reprezentat de avocatul Kovali Vladimir a solicitat respingerea apelului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 13.06.2024, ca fiind legală și întemeiată.

<u>Argumentele participanților invocate în cadrul judecării apelului:</u>

Partea apelantă Casa Națională de Asigurări Sociale prin cerere a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.

Intimatul Macari Victor - în ședința instanței de apel nu s-a prezentat, ultimul fiind reprezentat de către avocatul Kovali Vladimir.

Reprezentantul intimatului, avocatul Kovali Vladimir, în ședința instanței de apel a susținut integral argumentele indicate în referința depusă, a pledat pentru respingerea apelului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 13.06.2024, ca fiind legală și întemeiată.

Audiind reprezentantul intimatului, studiind materialele dosarului şi înscrisurile administrate, verificând argumentele expuse în cererea de apel, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru concluzionează că apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale este neîntemeiat, motiv din care urmează a fi respins cu menţinerea hotărîrii Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 13.06.2024, din următoarele considerente.

Aprecierea instanţei de apel a argumentelor părţilor şi cadrului legal aplicabil speţei:

În conformitate cu prevederile art. 195 Cod administrativ, *procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art.169–171.*

Potrivit dispoziţiilor art. 219 alin. (1), (3) Cod administrativ, *(1) Instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. (3) Instanţa de judecată nu are dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanţii la proces.*

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, *examinînd cererea de apel, instanţa de apel adoptă una dintre următoarele decizii-* ***respinge apelul.***

Conform art. 239 Codul de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.*

În temeiul art.240 alin. (1) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.*

Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importanţă la soluţionarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet, fiind elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei.

Prevederile legale enunţate impun în mod expres, obligaţia instanţei de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Respectiv, conform practicii CEDO instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze doar la însuşirea motivelor și concluziilor date de instanţa inferioară. (*Hirro Balani c. Spaniei*, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; *Georgiadis v. Greciei* nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Completul de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Centru, analizând legalitatea hotărârii pronunţate în raport cu prevederile art.225 Cod administrativ; art. 239 – 241 Cod de procedură civilă, constată că aceasta urmează a fi menţinută, or instanţa de fond, corect a elucidat şi constatat circumstanţele cauzei, a verificat şi apreciat obiectiv, probele prezente la materialele cauzei, stabilind corect circumstanțele de fapt și aplicând corect legislația pertinentă ce guvernează raportul litigios.

Materialul probatoriu administrat de instanţa de fond, denotă următoarea situaţie;

<u>În fapt:</u>

Materialele cauzei și ale dosarului administrativ atestă că, potrivit extrasului din ordinul nr.***** din 28.03.2023, s-a dispus încetarea raportului de serviciu al funcționarului public cu statut special, Macari Victor conform art. 38 al.(1) lit. c) – după acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie. (f.6-7 din dosarul administrativ).

Potrivit certificatului nr.***** din 30.03.2023, eliberat fr Inspectoratul de poliție Dubăsari pe numele lui Macari Victor, vechimea în serviciu pentru stabilirea pensiei, la data încetării raportului de serviciu - 30.03.2023, constituie 26 ani 05 luni și 16 zile (f.8 din dosarul administrativ).

La 03.04.2023, în legătură cu încetarea raportului de muncă ce permite dreptul la pensie, în conformitate cu extrasul din ordin nr.***** din 28.03.2023, Macari Victor, s-a adresat către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Oficiul teritorial Orhei cu cerere privind stabilirea pensiei pentru vechimea în serviciu (f.1 din dosarul administrativ).

Prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Oficiul teritorial Orhei nr.*****din 21.04.2023, cererea reclamantului Macari Victor privind stabilirea pensiei a fost admisă parțial, nefiind inclusă perioada de activitate în cadrul izolatorului de detenție provizorie al IP Orhei: 19.06.2012 – 21.11.2013, în calculul vechimii cu avantaje (f.2, dosar administrativ).

La 15.06.2023, Macari Roman s-a adresat către Casa Națională de Asigurări Sociale cu cerere prealabilă privind anularea Deciziei CTAS Orhei nr.*****din 21.04.2023, în partea respinsă și emiterea unui act favorabil prin care cererea să fie admisă integral (f.d.8)

În urma examinării cererii prealabile, la 27.06.2023 Casa Națională de Asigurări Sociale, prin decizia nr. ***** a respins cererea prealabilă ca neîntemeiată (f.34-35, dosar administrativ).

La 06 iulie 2023, Macari Victor, reprezentat de avocatul Kovali Vladimir a sesizat instanța de contencios administrativ cu prezenta acțiune prin care a solicitat:

- a anula ca fiind parțial ilegală Decizia CTAS Orhei cu nr.*****din 21.04.2023 în partea neincluderii cu avantaje 1:2 perioada de activitate 19 iunie 2012 - 21 noiembrie 2013;

- a anula ca fiind ilegal răspunsul CNAS cu nr. ***** din 27.06.2023;

- a obliga CNAS, să efectueze stabilirea, calcularea cuantumului pensiei a lui Macari Victor, cu achitarea pensiei neachitate în cuantum de 53% din solda lunară, luând-se în considerare Certificatul nr.***** din 30.03.2023 eliberat de IP Dubăsari;

- a obliga CNAS sa achite în beneficiul reclamantului cheltuielile de judecată suportate.

<u>Admisibilitatea acțiunii:</u>

Prevederi relevante ale Codului administrative sunt următoarele:

Articolul 20. *Acţiunea în contencios administrativ*

Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Articolul 206. *Felurile acţiunilor în contencios administrativ*

(1) O acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare);

Reieșind din cerințele formulate în acțiunea în contencios administrativ, rezultă că, acțiunea reclamantului este una în obligare.

Articolul 191. *Competenţa jurisdicţională pentru acţiunea în contencios administrativ*

(1) Cu excepţia cazurilor prevăzute la alin. (2) şi (3), judecătoriile soluţionează în fond toate acţiunile în contencios administrativ.

Articolul 196. *Competenţa teritorială pentru acţiunea în contencios administrativ*

(1) Acţiunea în contencios administrativ se depune la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială îşi are sediul autoritatea publică care a desfăşurat activitatea administrativă contestată, daca legea nu prevede altfel.

Ținînd cont de obiectul acțiunii, sediul autorității publice pîrîte, precum și avînd în vedere prevederile art.191 alin. (1) Cod administrativ, examinarea prezentei cauze ține de competența Judecătoriei Chișinău, or obiectul acesteia nu se regăsește în excepțiile de la alin.(2) și (3) a art.191 Cod administrativ.

Astfel, acțiunea în contencios administrativ a fost înaintată de reclamant cu respectarea competenței jurisdicționale și teritoriale.

Articolul 17. *Dreptul vătămat*

Drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Se reține, că prin acțiunea depusă, Macari Victor a revendicat apărarea pe calea controlului judecătoresc a unui drept în sensul art.17 Cod administrativ, și anume, dreptul la stabilirea pensiei.

Articolul 39. *Accesul liber la justiţie*

(1) Controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit.

(2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

Articolul 189. *Înaintarea acţiunii în contencios administrativ*

(1) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Articolul 10. *Actul administrativ individual*

(1) Actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Articolul 11. *Categoriile actelor administrative individuale*

(1) Actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

Instanța de apel statuează că, actul administrativ individual defavorabil emis de organul de asigurări sociale – decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Oficiul teritorial Orhei nr.*****din 21.04.2023, privind admiterea parțială a cererii de stabilire a pensiei lui Macari Victor și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. ***** din 27.06.2023 de soluționare a cererii prealabile - constituie acte defavorabile reclamantului.

Articolul 19. *Cererea prealabilă*

Cererea prealabilă este instituţia care oferă o cale de soluţionare prejudiciară a litigiilor administrative.

Articolul 162. *Scopul procedurii prealabile*

(1) Procedura prealabilă urmăreşte scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale.

(2) Dacă autoritatea publică nu soluţionează petiţia în termenele prevăzute de prezentul cod, persoana afectată este în drept să depună cerere prealabilă.

(3) Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul;

b) emiterea unui act administrativ individual.

Articolul 208. *Respectarea procedurii prealabile*

(1) Până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepțiile prevăzute de lege.

După cum rezultă din materialele cauzei elucidate anterior, la 15.06.2023, Macari Roman a expediat în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale cerere prealabilă prin care a solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Oficiul teritorial Orhei nr.*****din 21.04.2023, în partea respinsă și emiterea unui act favorabil prin care cererea să fie admisă integral (f.d.8)

În urma examinării cererii prealabile, la 27.06.2023 Casa Națională de Asigurări Sociale, prin decizia nr. ***** a respins cererea prealabilă a reclamantului (f.34-35, dosar administrativ).

Articolul 209. *Termenul de înaintare a acţiunii în contencios administrativ*

(1) Acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la:

a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia;

Astfel, coroborând prevederile normelor legale citate anterior, cu circumstanțele de fapt ale cauzei, Completul judiciar statuează că, acțiunea înaintată de Macari Victor la 06.07.2023 (în obligare), a fost depusă în instanța de contencios administrativ în termen, cît și cu respectarea procedurii prealabile, din care motive, instanța de fond corect a concluzionat asupra admisibilității acțiunii și a reținut spre examinare fondul cerințelor formulate în acțiune.

Referitor la fondul acțiunii.

Prevederi relevante ale Codului administrative sunt următoarele:

Articolul 224. *Hotărîrile instanţei de judecată*

(1) Examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri:

b) în baza unei acţiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă şi obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenţiei reclamantului de emitere a actului este întemeiată;

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 13.06.2024, s-a admis acțiunea în contencios administrativ depusă de Macar Victor împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova privind contestarea actelor administrative.

S-a anulat în parte actul administrativ individual defavorabil – decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Orhei nr.*****din 07.04.2023, în partea neincluderii perioadei de activitate cu avantaje; se anulează în tot decizia adoptată în procedura prealabilă – decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.***** din 27.06.2023 și se obligă Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual favorabil privind includerea în cuantumul pensiei reclamantului Victor Macar, a perioadei 19.06.2012 – 21.11.2013, cu înlesniri, în baza certificatului nr.***** din 30.03.2023, emis de Inspectoratul de Poliție Dubăsari al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

S-a încasat de la Casa Națională de Asigurări Sociale în folosul lui Macar Victor suma de 6000 (șase) mii lei cu titlu de asistență juridică.

Judecând cauza în ordine de apel, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru concluzionează că soluția fondului este una întemeiată, urmînd a fi menținută, din considerentele ce vor fi expuse în continuare.

La caz, Completul judiciar reiterează că, obiectul acțiunii ține de drepturile persoanei la stabilirea/calcularea pensiei, drepturi ce fac parte din categoria

drepturilor sociale.

În acest sens, Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 27 din 20 decembrie 2011 privind controlul constituţionalităţii unor legi de modificare a condiţiilor de asigurare cu pensii şi alte plăţi sociale pentru unele categorii de salariaţi a statuat cu titlu de principiu că, un drept social poate fi obiectul protecţiei constituţionale garantate de art. 46 şi, respectiv, art.1 din Protocolul nr.1 la Convenţia Europeană numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit şi are o valoare economică. Aplicativ la prezenta cauză, un drept patrimonial dobândit ar însemna dreptul la pensia ce se află în plată, care deja are o valoare economică şi astfel constituie un drept de proprietate al persoanei.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a asimilat dreptul la prestații sociale unui drept de proprietate, în sensul articolului 1 din Protocolul nr.1 la Convenţia Europeană, doar în cazul persoanelor care au plătit contribuţii la un sistem de protecţie socială (Müller v. Austria, decizia din 16 decembrie 1974), ulterior jurisprudența acesteia a evoluat, nu fără de ambiguități în ceea ce privește prestațiile non-contributive, spre o protecție mai largă.

În acest context, în cauza *Stec şi alţii v. Marea Britanie* (decizia de admisibilitate din 6 iulie 2005) Marea Cameră a Curţii Europene a statuat, cu valoare de principiu, că atunci când un Stat Parte pune în aplicare o legislație care prevede plata automată a unei prestații sociale – indiferent dacă acordarea acestei prestații depinde sau nu de plata prealabilă a contribuțiilor – această legislație trebuie să fie considerată ca generând un interes patrimonial ce ține de domeniul de aplicare al articolului 1 din Protocolul nr.1 pentru persoanele care îndeplinesc cerințele sale.

Statele părţi la Convenţie dispun de o marjă largă de apreciere pentru reglementarea politicii lor sociale. Curtea Europeană a reamintit, în acest sens, că autorităţile naţionale sunt, în principiu, cel mai bine plasate pentru a alege mijloacele cele mai adecvate în atingerea scopului stabilirii unui echilibru între cheltuielile şi veniturile publice, având în vedere că acestea cunosc nevoile propriei societăţi (*Terazzi SRL v. Italia*, hotărârea din 17 octombrie 2002, § 85, şi *Wieczorek v. Polonia*, hotărârea din 8 decembrie 2009, § 59)

Deşi principiile care rezultă din articolul 1 din Protocolul nr. 1 sunt aplicabile şi în cazul pensiilor (*Stummer v. Austria* [MC], hotărârea din 7 iulie 2011, § 82), totuşi, dispoziţiile acestuia nu garantează, ca atare, vreun drept la primirea unei pensii într-un anumit cuantum (*Maggio şi alţii v. Italia*, hotărârea din 31 mai 2011, § 55).

În același timp, în cazul în care cuantumul unui drept salarial sau unei pensii stabilite este redus sau anulat, această măsură poate constitui o ingerință în

exercitarea dreptului de proprietate, care trebuie să fie justificată (a se vedea mutatis mutandis *Rasmussen v. Polonia*, hotărârea din 28 aprilie 2009, § 71). Or, o condiție esențială pentru ca ingerința să fie considerată drept compatibilă cu art. 1 din Protocolul nr. 1 este faptul că aceasta trebuie să fie prevăzută de lege şi să servească unui interes public legitim.

Totodată, trebuie să existe un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite şi scopul urmărit prin orice măsură de natură a priva o persoană de proprietatea sa (*James şi alții v. Regatul Unit*, hotărârea din 21 februarie 1986). Echilibrul cerut nu va fi realizat în cazul în care persoanei în cauză îi revine suportarea unei sarcini individuale excesive (*Maggio şi alţii v. Italia*).

Cu raportare la speța în cauză, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru reține reține că, potrivit art.47 din Constituția Republicii Moldova, (1) Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea şi bunăstarea, lui şi familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuința, îngrijirea medicală, precum şi serviciile sociale necesare. (2) Cetățenii au dreptul la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.

În temeiul art.323 Codul muncii, (1) Salariaţilor care au încheiat un contract individual de muncă cu unităţile militare, instituţiile sau organizaţiile Forţelor Armate ori cu cele ale autorităţilor publice în care legea prevede îndeplinirea serviciului militar sau special, precum şi persoanelor care execută serviciul civil, li se aplică legislaţia muncii, cu particularităţile prevăzute de actele normative în vigoare. (2) În conformitate cu sarcinile unităţilor militare, instituţiilor şi organizaţiilor menţionate la alin.(1), pentru salariaţii acestora se stabilesc condiţii distincte de salarizare, înlesniri şi avantaje suplimentare.

Conform art. 2 alin. (1) din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544 din 23.06.1993*, militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care au dreptul la pensie li se stabileşte pensie după eliberare din serviciu.*

Conform art. 13 lit. a) din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544 din 23.06.1993, *dreptul la pensie pentru vechime în serviciu îl au: militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor*

afacerilor interne, precum şi funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care la 1 iulie 2011 au o vechime în serviciu de cel puţin 20 de ani şi 6 luni. În fiecare an ulterior, vechimea în serviciu se majorează, pînă la atingerea vechimii în serviciu de 25 de ani, conform următorului tabel:

De la 1 iulie	**Vechimea în serviciu**
2011	20 ani 6 luni
2012	21 ani
2013	21 ani 6 luni
2014	22 ani
2015	22 ani 6 luni
2016	23 ani
2017	23 ani 6 luni
2018	24 ani
2019	24 ani 6 luni
2020	**25 ani**

În acord cu prevederile art.14 lit. a) din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544 din 23.06.1993, *mărimea pensiilor pentru vechime în muncă se stabileşte în următoarele proporţii: pentru militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care au o vechime în serviciu stabilită la art.13 lit.a) – 50 procente din suma soldei, iar pentru cei pensionați pentru limită de vîrstă sau din motive de boală – 55 procente din suma soldei; pentru fiecare an complet de vechime în serviciu peste vechimea stabilită la art.13 lit. a) – 3 procente din sumele respective ale soldei, dar în total nu mai mult de 75 procente din aceste sume.*

În conformitate cu art.18 lit. c) din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544-XII din 23.06.1993*, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art.13 lit.a) militarilor care îndeplinesc serviciu prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarilor*

publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, al cărui mod este stabilit de Guvern, se ia în calcul: timpul de îndeplinire a serviciului în condiţii deosebite – în condiţiile avantajoase respective inclusiv în condiţiile stabilite de legislaţie pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi;

În conformitate cu art.44 din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544 din 23.06.1993*, (1) Pensia pentru militarii care au satisfăcut serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi pentru funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri şi pentru familiile lor se calculează din solda acestora. (2) Pensia pentru persoanele menţionate se calculează din: salariul funcţiei, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente primite în ultimul an de serviciu, cu excepţia plăţilor compensatorii şi a indemnizaţiei băneşti unice în mărimea sumei mijloacelor băneşti de întreţinere pe un an.*

Conform art.48 din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544 din 23.06.1993*, pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, ale funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, ale ofiţerilor de protecţie şi colaboratorilor organelor securităţii statului, Centrului Naţional Anticorupţie şi ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Naţională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern.*

Conform art.49 alin.(3) din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544 din 23.06.1993*, organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticităţii actelor ce confirmă vechimea în serviciu şi solda (cîştigul), eliberate de organele abilitate.*

Conform art.54 din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544 din 23.06.1993*, suma pensiei calculată pentru pensionarii din rîndurile militarilor, persoanelor din corpul de*

comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi a funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri şi pentru familiile acestora şi nesolicitată la timp se plăteşte pentru perioada precedentă, însă cel mult pentru 3 ani premergători datei solicitării pensiei. Sumele pensiei neprimite la timp din vina organelor care au stabilit sau care plătesc pensia se plătesc pentru perioada precedentă fără limite în timp.

***Potrivit art.17 din Legea cu privire la sistemul administraţiei penitenciare nr.300 din 21.12.2017**, (1) Personalul din cadrul sistemului administraţiei penitenciare este constituit din funcţionari publici cu statut special şi personal contractual. (2) Statutul funcţionarului public cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare este reglementat de prezenta lege şi este conferit datorită naturii atribuţiilor de serviciu, care implică îndatoriri şi riscuri specifice. Raporturile de serviciu ale funcţionarului public cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare (în continuare – funcţionar public cu statut special) cad sub incidenţa Codului muncii în măsura în care raporturile respective nu sînt reglementate de prezenta lege. (3) În realizarea atribuţiilor de serviciu, funcţionarul public cu statut special este învestit cu exercitarea prerogativelor de putere publică în limita competenţelor stabilite prin lege. În executarea misiunilor de pază, escortare şi supraveghere a persoanelor private de libertate, precum şi în alte situaţii temeinic justificate, funcţionarul public cu statut special poate folosi, în condiţiile legii, tehnica, mijloacele speciale şi armamentul din dotare. Autoritatea funcţiei nu poate fi exercitată în interes personal. (4) Personalului contractual din cadrul sistemului administraţiei penitenciare care nu are statut de funcţionar public cu statut special, angajat în baza contractului individual de muncă, i se aplică legislaţia muncii. (5) Atribuţiile şi competenţele personalului din cadrul sistemului administraţiei penitenciare sînt stabilite de prezenta lege, alte acte normative care reglementează activitatea sistemului administraţiei penitenciare şi fişa postului. (6) În temeiul caracterului specific al sarcinilor îndeplinite, care depăşesc limita raporturilor obişnuite de muncă, funcţionarului public cu statut special îi sînt acordate privilegii, garanţii şi compensaţii în conformitate cu prezenta lege şi alte acte normative.*

***În conformitate cu prevederile art.53 din Legea nr.300/21.12.2017 cu privire la sistemul administraţiei penitenciare**, indică că la stabilirea pensiei, funcţionarilor publici cu statut special li se calculează vechimea în serviciu ţinîndu-se cont de următoarele înlesniri: a) o zi de serviciu în instituţiile penitenciare de tip închis, în casele de arest şi în instituţiile penitenciare destinate deţinerii şi tratării bolnavilor contagioşi şi bolnavilor psihici, precum şi la lucrări*

în subteran, se consideră ca 2 zile de vechime în serviciu; b) 2 zile de serviciu în instituţiile penitenciare, altele decît cele indicate la lit.a), în Administraţia Naţională a Penitenciarelor, precum şi în subdiviziunile acesteia care desfăşoară nemijlocit activităţi de punere în executare a privaţiunii de libertate, se consideră ca 3 zile de vechime în serviciu.

Conform art.8 lit. d) din Hotărîrea Guvernului nr.78 din 21.02.1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, *la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri ai Poliţiei de Frontieră, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi a funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, se acordă următoarele înlesniri: două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu. În instituţii penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală, casele de arest şi instituţiile destinate pentru deţinerea şi tratarea bolnavilor contagioşi şi bolnavilor psihici, precum şi la lucrări de subteran.*

Raportînd cadrul legal la circumstanțele faptice ale cauzei, instanța de apel reține ca fiind stabilită certitudinea faptului că, intimatul Macari Victor a activat în cadrul organelor afacerilor.

Prin ordinul Inspectoratului General al Poliției nr. *****din 13 octombrie 2022, au fost încetate raporturile de serviciu ale lui Bogdan Vasile, după acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie, începând cu 21 octombrie 2022. (f.d. 14 dosar administrativ)

La 30 martie 2023, Inspectoratul General al Poliției, IP Dubăsari, a întocmit certificatul nr.***** privind calculul vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei lui Macari Victor, la data încetării raportului de serviciu - 30.03.2023, potrivit căruia, vechimea în serviciu (vechimea totală în muncă) pentru stabilirea pensiei constituie 26 ani 05 luni și 16 zile iar, calculându-i-se cu înlesniri 1:2, perioada de la **19.06.2012 – 21.11.2013**, în total 02 ani, 10 luni, 04 zile. (f.8 din dosarul administrativ)

Potrivit Certificatului nominalizat, în calculul vechimii în muncă a fost inclusă perioada de activitate: **19.06.2012 – 21.11.2013** cu avantaj, 1 zi de serviciu ca 2 zile de vechime în serviciu (1:2), în perioada menționată, reclamantul a activat în cadrul CPR Orhei (izolatorul de detenție provizorie), în total **02 ani 10 luni 04 zile**.

Prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Oficiul teritorial Orhei nr.*****din 21.04.2023, cererea reclamantului Macari Victor privind stabilirea pensiei a fost admisă parțial, nefiind inclusă perioada de activitate în cadrul izolatorului de detenție provizorie al IP Orhei: 19.06.2012 – 21.11.2013, în calculul vechimii cu avantaje, în partea respingerii invocându-se ca temei faptul că, perioadele de activitate în cadrul subdiviziunilor al izolatorului detenție provizorie nu pot fi raportate la prevederile pct.8 lit. d) al Hotărîrii Guvernului nr.78/1994.

La 15 iunie 2023, Macari Roman s-a adresat la Casa Națională de Asigurări Sociale cu cerere prealabilă privind anularea Deciziei CTAS Orhei nr.*****din 21.04.2023, în partea respinsă și emiterea unui act favorabil prin care cererea să fie admisă integral, cererea prealabilă fiind respinsă ca neîntemeiată.

În acest context instanța de apel reține că, **conform pct. 8 lit. d) hotărârea Guvernului nr.78 din 21.02.1994 Cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare,** *la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri ai Poliţiei de Frontieră, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi a funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, se acordă următoarele înlesniri:*

d) două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu:

în instituţii penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală, casele de arest şi instituţiile destinate pentru deţinerea şi tratarea bolnavilor contagioşi şi bolnavilor psihici, precum şi la lucrări de subteran;

Din esența normei de drept enunțate rezultă, că pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesnirile solicitate este necesar ca persoana să întrunească două condiţii, şi anume: instituţia în care persoana execută serviciul să fie o subdiviziune indicată în pct. 8 a hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.02.1994 şi să-şi exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală (izolatoare de detenţie provizorie) şi instituţiile destinate pentru deţinerea şi tratarea bolnavilor contagioşi şi bolnavilor psihici.

Cu raportare la speța în cauză, prima instanță just a statuat că, în perioada, pentru care se solicită calcularea vechimii în muncă cu avantaje, Macari Victor întrunește condițiile legale ca să beneficieze de calcularea pensiei urmare a

calculării vechimii în muncă cu avantaje pentru perioadele de referință, în sensul solicitărilor formulate de către reclamantul/intimat.

În acest sens Completul judiciar menţionează, că concluzia dată derivă şi din Avizul consultativ al Plenului Curţii Supreme de Justiţie din 29.09.2014, care statuează expres că, penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenţie provizorie) şi instituţiile destinate pentru deţinerea şi tratarea bolnavilor contagioşi şi bolnavilor psihici sunt entităţi care cad sub incidenţa reglementărilor de la pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.02.1994.

Mai mult, potrivit ordinului nr.***** din 20.03.2018, Ministerul Afacerilor Interne a ordonat: acordarea înlesnirilor două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri şi subofițeri din cadrul subdiviziunilor, autorităților administrative şi instituțiilor din subordinea Ministerului Afacerilor Interne (funcționarilor publici cu statut special şi militarilor din cadrul MAI), pe perioada activității în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare şi deținere a persoanelor reținute şi arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), care urmează a fi luate în considerare la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu prevederile Legii asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23.06.1993. Eliberarea confirmărilor privind înlesnirile prevăzute la pct. l al prezentului ordin la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei pentru funcționarii publici cu statut special și militarii care și-au îndeplinit serviciul în cadrul Serviciilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), se va realiza la cererea acestora, de către autoritățile și instituțiile din subordine prin intermediul subdiviziunilor de resurse umane, conform competenței, care va fi determinată după ultimul loc de muncă al solicitantului. În cazul lichidării subdiviziunilor în care solicitanții în care solicitanții au activat anterior, confirmările vor fi eliberate de către subdiviziunile, autoritățile administrative au instituțiile din subordinea MAI, sau au devenit succesorul de drepturi și obligații sau au preluat competențele subdiviziunilor de poliție reorganizate sau lichidate.

Prin urmare, aplicabilitatea Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.02.1994 și ordinului MAI nr.***** din 20.03.2018, este deja determinată de angajator, care doar urma să fie reținută de către autoritatea pârâtă și, respectiv, efectuate acțiunile corespunzătoare de calculare a vechimii în muncă în privința reclamantului/ intimat Macari Victor și stabilirea pensiei acestuia.

Subsecvent Completul judiciar notează că, ordinul MAI nr.***** din 20.03.2018 „Cu privire la recunoaşterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcţionari publici cu statut special şi militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne este un act administrativ normativ valabil, care produce efectele juridice de rigoare și urmează a fi aplicat corespunzător.

În continuare, Completul judiciar va reitera prevederile art. 48 din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23.06.1993, care prevede că, pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi sistemului penitenciar, ale ofiţerilor de protecţie şi colaboratorilor organelor securităţii statului, Centrului Naţional Anticorupţie şi ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Naţională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern.

În corespundere cu prevederile pct.6 din Hotărîrea Guvernului cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare nr. 78 din 21.02.1994, *pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, ale funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, ale ofiţerilor de protecţie şi colaboratorilor organelor securităţii statului, Centrului Naţional Anticorupţie şi ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Naţională de Asigurări Sociale.*

În circumstanțele descrise supra, prima instanță întemeiat a anulat în parte decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul teritorial Orhei nr.*****din 07.04.2023, în partea neincluderii perioadei de activitate cu avantaje și a anulat în tot decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.***** din 27.06.2023 de soluționare a cererii prealabile și a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual favorabil privind includerea în cuantumul pensiei reclamantului Victor Macar, a perioadei 19.06.2012 – 21.11.2013, cu înlesniri, în baza certificatului nr.***** din 30.03.2023, emis de Inspectoratul de Poliție Dubăsari al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

Urmare a constatărilor detaliate supra vis-a-vis de circumstanțele faptice ale cazului dedus judecării în ordine de apel, Completul judiciar concluzionează că,

argumentele expuse de către Casa Națională de Asigurări Sociale în cererea de apel sunt lipsite de substanță obiectivă, iar instanța de fond - reieșind din cumulul probelor administrate, a soluționat cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, în consecință hotărârea emisă fiind legală şi întemeiată, în corespundere cu art. 130 CPC.

Prin prisma acestor constatări, Completul judiciar concluzionează că la caz dubiul judiciar a fost înlăturat, netemeinicia cerințelor părții apelante a fost demonstrată, iar argumentele invocate de către apelant poartă caracter pur formal.

Cercetând cu maximă diligență materialul probator prezentat în raport cu starea de fapt reținută la caz, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru notează că dosarul nu conţine vre-un element susceptibil să o facă să ajungă la o altă concluzie în prezenta cauză.

Sintetizând cele detaliate mai sus, statuând cu certitudine că argumentele părții apelante sunt neîntemeiate, iar hotărârea instanţei de fond este legală și întemeiată, Completul de Contencios Administrativ concluzionează a respinge apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale şi a menţine hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 13 iunie 2024.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin (1) lit. a) Cod administrativ, art. 389-390 CPC, Completul de Contencios Administrativ din cadrul Colegiului Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Centru

D E C I D E:

Apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, ***se respinge***.

Se menține hotărîrea Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 13.06.2024.

Decizia este executorie de la emitere, însă poate fi contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie.

Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni.

Președintele completului,

Judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Dașchevici

Grigore

Bostan Angela